

Sarajevo, 26.07.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
19.07.2021. - 23.07.2021.

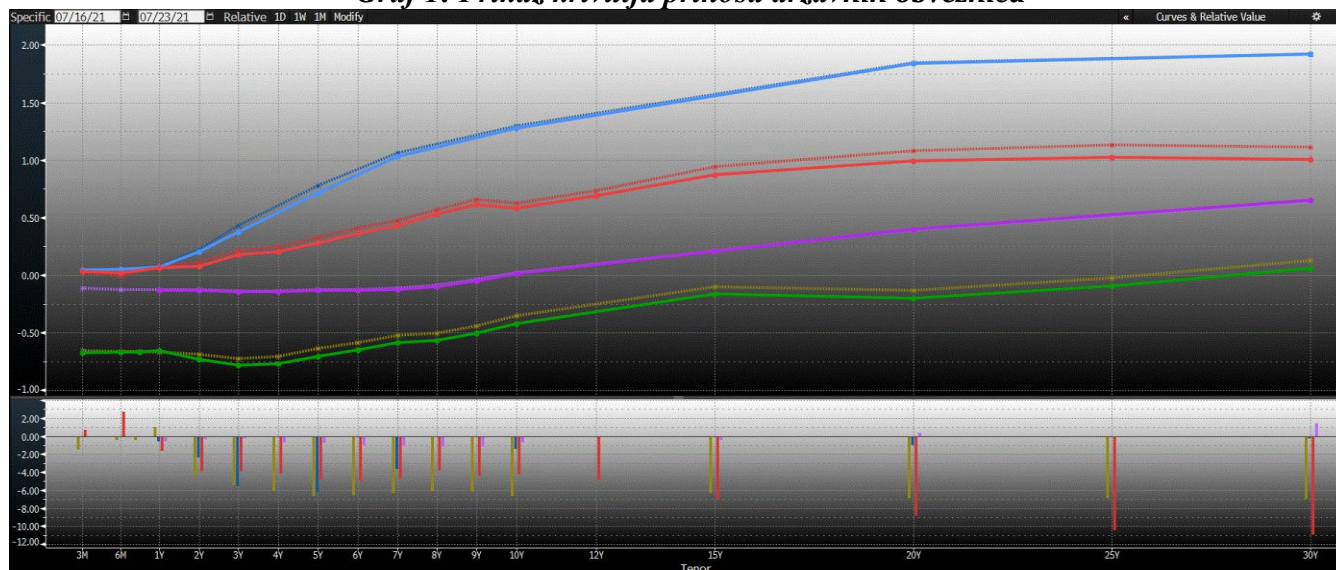
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	16.7.21	-	23.7.21	16.7.21	-	23.7.21	16.7.21	-	23.7.21	16.7.21	-	23.7.21
2 godine	-0,68	-	-0,73	0,22	-	0,20	0,12	-	0,08	-0,12	-	-0,13
5 godina	-0,64	-	-0,70	0,77	-	0,71	0,33	-	0,28	-0,12	-	-0,13
10 godina	-0,35	-	-0,42	1,29	-	1,28	0,63	-	0,58	0,03	-	0,02

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	16.7.21	-	23.7.21
3 mjeseca	-0,644	-	-0,661
6 mjeseci	-0,665	-	-0,669
1 godina	-0,655	-	-0,647

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 23.07.2021. godine (pune linije) i 16.07.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone smanjeni su i tokom protekle sedmice. Prinosi njemačkih obveznica su zabilježili pad između 1 i 4 bazna poena, dok su prinosi italijanskih i španskih obveznica smanjeni između 1 i 5 baznih poena.

ECB je u četvrtak održala sjednicu, na kojoj je, u skladu s očekivanjima, zadržala sve vodeće kamatne stope nepromijenjenim, te je referentna kamatna stopa i dalje 0,0%. Nakon sjednice **saopštene su i revidirane smjernice o budućem kretanju kamatnih stopa prema kojima UV očekuje da će ključne kamatne stope ostati na trenutnim ili nižim nivoima sve dok ne uvide da se inflacija približava nivou od 2%, znatno nakon kraja perioda prognoza ECB, kao i da ista ostane održiva „tokom ostatka prognoziranog vremenskog okvira“.** Takođe, dodato je da će situacija s aktuelnim kamatnim stopama ostati nepromijenjena sve dok se ne potvrdi progres u smislu da je inflacija

dovoljno napredovala kako bi bila konzistentna sa stabilizacijom na nivou od 2% tokom srednjeg roka. Predsjednica Lagarde je izjavila da bi navedeno trebalo da bude shvaćeno kao „otprilike sredina njihovih trogodišnjih projekcija“. S druge strane, Lagarde je naglasila da ECB nije „potertala“ da je posvećena održavanju trajne stimulativne monetarne politike kako bi se dostigao ciljani nivo inflacije. Poređenja radi, posljednje prognoze ECB ukazuju na očekivani pad stope inflacije u eurozoni na nivo od 1,4% do 2023. godine. Vezano za pitanje dodatnih informacija o odlukama kriznih mjera, Lagarde je navela septembar, kada se očekuje objavljivanje novih ekonomskih prognoza. Ekonomisti za sada očekuju da će PEPP program biti obustavljen nakon marta 2022. godine, kao što je i planirano. Član UV ECB Villeroy de Galhau je izjavio da je za sada u potpunosti opravdano zadržati prilagodljivu monetarnu politiku. Takođe, dodao je da ECB neće razmotriti povećanje kamatnih stopa sve dok inflatorne projekcije ne pokažu inflaciju od 2% u periodu između 12 do 18 mjeseci.

Jedan od kreatora monetarne politike ECB Wunsch je istakao da nije ugodno obavezati se na visinu kamatne stope u narednih 5-6 godina, ali da se kamatne stope i dalje nalaze daleko od uslova kada bi se moglo razmatrati povećanje ovih stopa. Drugi član UV ECB Weidmann je izjavio da UV ECB, u osnovi, prihvata da je trenutna ekspanzivna monetarna politika odgovarajuća.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	JUL	60,0	60,6	59,5
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.)	JUL	62,5	62,6	63,4
3.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (prelim.)	JUL	59,3	60,4	58,3
4.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	JUL	-2,6	-4,4	-3,3
5.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	MAJ	-	13,6%	45,2%
6.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	MAJ	-	11,7	22,1
7.	Bilans tekućeg računa – Italija (u milijardama EUR)	MAJ	-	3,88	6,65
8.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	MAJ	-	40,2%	105,1%
9.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G)	JUN	8,6%	8,5%	7,2%
10.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	MAJ	-	8,8%	9,7%
11.	Stopa nezaposlenosti – Holandija (G/G)	JUN	-	3,2%	3,3%

SAD

Plan predsjednika Bidena da usvoji dvostranački infrastrukturni paket vrijedan 1,2 biliona USD se suočava s dodatnim testom, dok čelnik većine demokrata u Senatu Schumer prednjači s planiranim proceduralnim izglasavanjem uprkos zahtjevima republikanaca da se glasanje odgodi. S obzirom na to da se nisu uspjeli dogovoriti oko dvostranačkog infrastrukturnog paketa, glasanje u vezi s ovim fiskalnim podsticajem se očekuje u toku ove sedmice.

Pritisak koji se vrši na predsjednika Feda Powella, da što prije krene sa smanjenjem programa kvantitativnih olakšica je opravdan nedavnim kretanjem prinosa na obveznice, dok se investitori brinu da bi ekonomski oporavak mogao biti usporen zbog širenja delta soja Covid19. Ne očekuje se da će zvaničnici Feda signalizirati smanjenje podrške ekonomiji na sastanku FOMC-a koji se održava tokom ove sedmice, ali će se raspravljati o tome kako smanjiti program kada za to dođe vrijeme. Mišljenje ekonomista sa Bloomberg-a je da delta soj prijeti da uspori tempo oporavka, a ne i da u osnovi promijeni putanju oporavka.

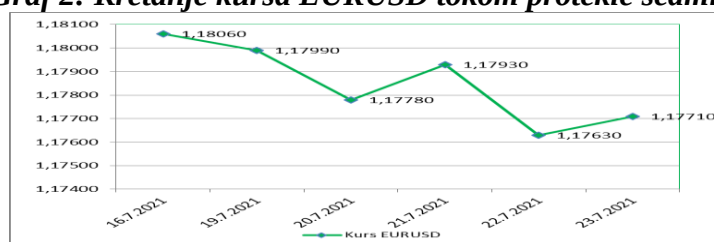
Predsjednik Biden je odbacio zabrinutost zbog trajne inflacije u periodu dok se ekonomija oporavlja od pandemije, upozoravajući da će restoranima i ugostiteljskom sektoru trebati više vremena da se oporave. Predsjednik Feda iz Mineapolisa Kashkari je izjavio da su se mnogi američki sektori suočili sa naglo rastućim cijenama i da se bore da se prilagode ponovnom otvaranju ekonomije. Dodao je da je američka ekonomija prošla kroz naglo zatvaranje prije godinu dana, a sad prolazi kroz ponovno otvaranje, pa se mnogi sektori ekonomije trude da se prilagode tim promjenama. Kashkari je izjavio da se slaže sa predsjednikom Feda Powellom da će se ekonomija vratiti u normalnije cjenovno okruženje kada se prilagodi ponovnom otvaranju.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	NAHB indeks tržišta nekretnina JUL	81	80	81
2.	Indeks započelih kuća (M/M) JUN	1,2%	6,3%	2,1%
3.	Građevinske dozvole (M/M) JUN	0,7%	-5,1%	-2,9%
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 16. jul	-	-4,0%	16,0%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 17. jul	350.000	419.000	368.000
6.	Kontinuirani zahtjevi 10. jul	3.100.000	3.236.000	3.265.000
7.	Indeks raspoloženja potrošača 18. jul	-	51,5	52,2
8.	Vodeći indeks JUN	0,8%	0,7%	1,2%
9.	Prodaja postojećih kuća (M/M) JUN	1,7%	1,4%	-1,2%
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora P JUL	62,0	63,1	62,1
11.	PMI indeks uslužnog sektora P JUL	64,5	59,8	64,6
12.	Kompozitni PMI indeks P JUL	-	59,7	63,7

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1806 na nivo od 1,1771.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Član MPC BoE Haskel je izjavio da redukcija monetarnih stimulansa u doglednoj budućnosti nije prava opcija, uprkos rastućoj inflaciji, čime se distancirao od kolega koji su prošle sedmice izjavili da bi restriktivnija monetarna politika možda mogla biti potrebna. Prema njegovom mišljenju, rizici preventivnog pooštavanja monetarne politike bi umanjili oporavak tokom perioda privremenog rasta inflacije iznad ciljanog nivoa, te je zaključio da u doglednoj budućnosti restriktivnija monetarna politika nije odgovarajuća. Velika Britanija će izmijeniti plan trgovine sa 70 zemalja u razvoju kroz snižavanje carina i pojednostavljenje pravila, što predstavlja najnoviji korak ka promovisanju slobodne globalne trgovine nakon što je povratila kontrolu nad trgovinskom politikom nakon Brexita.

Financial Times je objavio vijest da ministar finansija ima veoma limitiran prostor da poduzme nove dugoročne obaveze ove jeseni, iako se poreski prihodi oporavljaju brže od očekivanja, zahvaljujući poboljšanju ekonomskih očekivanja. U svakom slučaju, prema novim projekcijama za javne finansije, pozajmice javnog sektora bi tokom 2021/22. godine mogle da budu za oko 30 milijardi GBP niže od 234 milijardi GBP, koliko je planirano u martovskom budžetu.

Viceguverner BoE Broadbent je izjavio da trenutni rast cijena vjerovatno neće kreirati dugoročne inflatorne pritiske, ali centralni bankari treba da nastave da prate nedostatke na tržištu rada nakon pandemije Covid19. Među glavnim kreatorima politika u BoE pojavile su se podjele zbog potrebe za ublažavanjem monetarnih stimulansa, te je Broadbent istakao da se ne slaže sa stavovima drugih kreatora monetarne politike, poput Saundersa, koji strahuju da će se inflacija iznad ciljanog nivoa nastaviti.

Iz BoE je saopšteno da će prihvatiti "zelene obveznice" koje će emitovati Vlada Velike Britanije krajem ove godine kao dio programa kvantitativnih olakšica, a biće prihvaćene i kao kolateral za druge svrhe unutar monetarne politike.

Ubrzani ekonomski oporavak u Velikoj Britaniji koji je uslijedio nakon pandemije je oštro usporen u julu pod uticajem novog talasa širenja zaraze koje je prisililo hiljade radnika da se samoizoluju, što je pravilo Vlade uvedeno s ciljem limitiranja širenja virusa. Supermarketi i prevoznici ističu da manjak radne snage otežava obnavljanje zaliha i isporuku robe u prodajnim objektima.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G) JUL	-	5,7%	-
2.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP) JUN	21,5	22,0	19,9
3.	GfK povjerenje potrošača JUL	-8	-7	-9
4.	Maloprodaja (G/G) JUN	9,5%	9,7%	24,6%
5.	PMI prerađivački sektor P JUL	62,4	60,4	63,9
6.	PMI uslužni sektor P JUL	62,0	57,8	62,4

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,85766 na nivo od 0,85589, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3767 na nivo od 1,3748.

JAPAN

Olimpijske igre su službeno otvorene u petak i pored vanrednog stanja proglašenog u Tokiju. Premijer Japana Suga se suočava s izazovom da ispuni obećanje da će osigurati uspjeh Olimpijskih igara, istovremeno sprečavajući širenje pandemije Covid19 tokom Olimpijskih igara. Situacija sa Covid19 se pogoršava, pa je broj zaraženih u četvrtak u Tokiju dosegao maksimum od 1.979 dnevno u posljednjih šest mjeseci. Pojedini stručnjaci za zarazne bolesti upozoravaju da bi sljedeće sedmice taj broj mogao premašiti 3.000.

U mjesečnom izvještaju Vlade Japana je naglašeno da se velika pažnja treba posvetiti načinu na koji kretanje pandemije utiče na domaću ekonomiju, kao i na zemlje u inostranstvu. Rastuće globalne cijene roba će vjerovatno podstaknuti inflaciju, ali samo privremeno, i to u manjoj mjeri nego u zemljama na zapadu. BoJ je upozorila da s obzirom na to da je inflacija podstaknuta snažnom inostranom tražnjom, korporativni profiti će biti pogođeni višim uvoznim troškovima, koji će nadmašiti koristi izvoza. U izvještaju BoJ je navedeno da će temeljni rast cijena dobara trenutno pogoršati uslove trgovine Japana, ali da će to biti nadmašeno pozitivnim efektima, poput rasta izvoza i kapitalne potrošnje.

Stopa inflacije u junu je povećana sa -0,1% na 0,2% godišnje, što predstavlja najveći rast u posljednjih više od godinu dana. Ovo povećanje je uslijedilo najvjerovatnije sa rastom cijene energije za 4,6%. Međutim, ekonomski rast, vođen uglavnom većim troškovima energije, je bio mnogo manji od ekonomskog rasta u drugim zemljama zbog slabe potrošnje, čime su se pojačala očekivanja da će BoJ biti primorana da zadrži masivne podsticaje.

Zamjenik guvernera BoJ Amamiya je izjavio da bi se ekonomija mogla oporaviti brže nego što se očekuje već naredne godine ukoliko se ubrza vakcinacija, dajući time optimistična očekivanja u vezi s oporavkom, čak i kada pandemija Covid19 opterećuje potrošnju. Amamiya je dodao da BoJ ima dovoljno prostora da preduzme dodatne korake za monetarne olakšice, uključujući i smanjivanje kratkoročnih i dugoročnih kamatnih stopa.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije (G/G) JUN	0,2%	0,2%	-0,1%
2.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY) JUN	460,0	383,2	189,4
3.	Izvoz (G/G) JUN	46,2%	48,6%	49,6%
4.	Uvoz (G/G) JUN	28,2%	32,7%	27,9%
5.	Prodaje u supermarketima (G/G) MAJ	-	1,7%	2,9%
6.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) JUN	-	96,6%	141,9%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 129,95 na nivo od 130,11. JPY je blago deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 110,07 na nivo od 110,55.

NAFTA I ZLATO

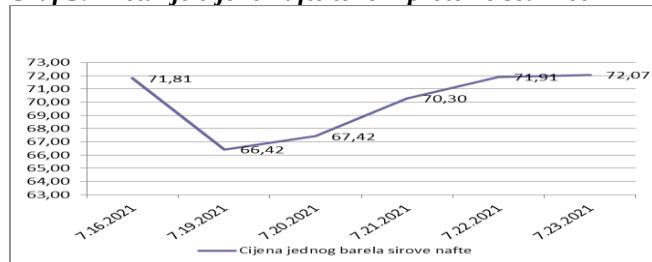
Na otvaranju njujorške berze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 71,81 USD (60,83 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je zabilježila oštar dnevni pad od 7,51%, nakon što su članice OPEC+ postigle sporazum o postepenom povećanju proizvodnje, te zbog globalne zabrinutosti od ubrzanog širenja delta soja virusa Covid19, pri čemu mnoge zemlje širom svijeta razmatraju pooštavanje restrikcija slobode kretanja ili su već to uvele. Takvi ishodi bi mogli ugroziti globalnu tražnju za ovim energentom, što je i vodilo padu cijene. Ubrzano širenje delta soja zabilježeno je u SAD, Velikoj Britaniji i Japanu, pa i šire.

Narednih dana cijena se postepeno oporavljala, ali je i dalje bila pod silaznim pritiscima pod uticajem izraženih neizvjesnosti zbog povećanog broja zaraženih virusom Covid19.

Sredinom sedmice su objavljeni podaci EIA o stanju zaliha nafte u SAD koji su pokazali da su zalihe povećane za 2,1 milion barela u sedmici koja je završila 16. jula. Analitičari su očekivali pad zaliha za 4,6 miliona barela. U narednim danima cijena je nastavila da bilježi rast pod uticajem očekivanja da će doći do smanjenja ponude do kraja godine, dok se ekonomije postepeno oporavljaju od krize izazvane pandemijom. Krajem sedmice cijena nafte je nastavila sa blagom tendencijom rasta, uglavnom pod uticajem očekivanja da će ponuda ovog energenta ostati uzana u odnosu na oporavak tražnje. OPEC očekuje da će tražnja za naftom rasti za 6,6% tokom 2021. godine, pri čemu se ekspanzija očekuje u drugoj polovini godine.

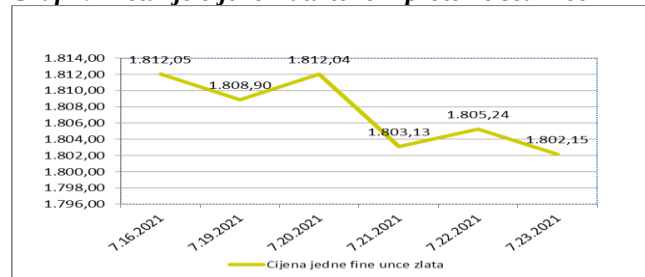
Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 72,07 USD (61,23 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je povećana za 0,36%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.812,05 USD (1.534,86 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je uglavnom imala tendenciju pada, te je zabilježen sedmični pad cijene od 0,55% prvi put u posljednje četiri sedmice. Početkom sedmice cijena zlata nije bilježila značajne promjene i uglavnom je bila pod uticajem kretanja USD. Sredinom sedmice došlo je značajnijeg pada cijene ovog plemenitog metala, nakon što su se pojavili signali da se smanjuju rizici po ekonomski rast, ali i zbog ponovnog rasta cijena dionica i prinosa u SAD. Sredinom sedmice je već postalo jasno da će zlato zabilježiti prvi sedmični pad cijene u posljednje četiri sedmice, jer investitori procjenjuju da li postoji potreba za daljim monetarnim stimulansima, s obzirom na to da su neke ekonomije na putu otvaranja, dok neke ponovo razmatraju zatvaranje zbog pojačanog širenja delta soja virusa. Cijena zlata je tokom trgovanja u petak zabilježila pad. Trgovanje zlatom u petak se kretalo u prilično uzanom rasponu pod uticajem jačanja USD, ali i očekivanja ishoda narednog sastanka FOMC-a koji se održava u ovoj sedmici. Pojedini analitičari smatraju da zlato traži nove fundamentalne osnove koje će voditi cijenu zlata, a trenutno one nisu prisutne. Takođe, analitičari primjećuju i da slabiji realni prinosi i rast broja zaraženih virusom Covid19 nisu dovoljni da značajnije utiču na rast cijene zlata. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.802,15 USD (1.531,01 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 0,55%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.